

Marie Kalvodová, roz. Šťastná, (nar. 9. 3. 1934)

Marie Kalvodová, rozená Šťastná, se narodila 9. března 1934 v Rožné na Vysočině do zemědělské rodiny. Šťastní žili po dlouhá léta na Dvořištích u Rožné a jejich hospodářství bylo pevně spojeno s místní tradicí. Otec František Šťastný byl podnikavý a pracovitý člověk. Statek převzal už v mladém věku, a ještě před válkou jej začal postupně modernizovat. Vybudoval nové hospodářské budovy a snažil se držet krok s tehdejšími vývojem v zemědělství.

Mariina maminka se v mládí na faře naučila mnoha užitečným dovednostem, například základům němčiny a pečení. Právě ona také zavedla, že se na vánočním stole v rodině začal objevovat kapr. Tyto zvyky a schopnosti později převzala i Marie a s radostí je předává svým vnoučatům a pravnoučatům.

Její dětství výrazně poznamenala druhá světová válka. Když vypukla, bylo jí teprve pět let. Dodnes si pamatuje bombardování, zvuk výbuchů i neustálý strach o nejbližší. Ke konci války zažila se svou rodinou velmi těžké chvíle. Sovětští vojáci hledali ukryté Němce a obyvatelům vyhrožovali smrtí, pokud nebudou spolupracovat. Zastřelení tehdy hrozilo dokonce i její matce v souvislosti s akcemi partyzánů v okolí.

Po válce se Šťastní snažili vrátit k běžnému životu. Dostali možnost vybrat si válečného zajatce na pomoc do hospodářství. Otec tehdy přivezl čtrnáctiletého říšského Němce Viléma, který byl válkou zubožený. Marie si dodnes vybavuje jeho příjezd, kdy byl špinavý a vyhublý. Díky péči a ochotě celé rodiny se jeho stav postupně zlepšoval a brzy jej přijali téměř jako vlastního. Po třech letech se mohl vrátit do Německa, ale se Šťastnými zůstal dál v kontaktu prostřednictvím dopisů.

Po válce však přišlo další těžké období, kolektivizace. Jako takzvaná kulacká rodina čelili Šťastní silnému tlaku komunistického režimu. Byli vystaveni kontrolám a různým omezením, až nakonec museli odevzdat svůj statek a vstoupit do jednotného zemědělského družstva. Pro celou rodinu to znamenalo obrovskou ztrátu, nejen majetku, ale i dosavadního způsobu života. Marie měla kvůli svému původu omezené možnosti vzdělání a celý život pracovala v zemědělství, přímo v prostorách bývalého rodinného statku, který byl přeměněn na JZD. Socialismus brala svým způsobem smířlivě. Přinášel sice řadu omezení, ale také určité jistoty, například práci. Měla také možnost navštívit Leningrad, kde viděla mnoho cizích věcí a moderního zboží, které do té doby neznala. Zároveň však poznala, že tento svět je jen uměle vytvořenou kulisou pro turisty, zatímco skutečnost byla jiná – chudoba, hlad a špína.

Po roce 1989 se poměry změnily. Rodina získala svůj majetek zpět, i když v jiném stavu. Marie už byla v důchodu, a proto se k aktivnímu hospodaření nevrátila. V roce 1993 ovdověla, což pro ni znamenalo další velký životní zlom. Novou náplní jejího života se stala rodina, především role babičky, které se nyní věnuje naplno.